

NOVÉ BUDIMÍRSKE ČASY

New Budzimer Times

číslo 2/december 2018

občasník

KOMUNÁLNE
VOĽBY **2018**

NÁRODNÁ CENA
ICOMOS

GRÉCKOKATOLÍCKE
SPOLOČENSTVO

SV. MIKULÁŠA V BUDIMÍRI

Desiate výročie vzniku

BIBI BALTOVIČ
kráska z Budimíra

RASTISLAV
MAZÁK

*Florbalový
reprezentatívny brankár*

OD TATIER K DUNAJU
ŠTAFETOVÝ BEH

Na úvod

Milé čitateľky, milí čitatelia, povestný osmičkový rok sa chýli ku koncu a okrem toho, že významne poznačil našu širšiu spoločnosť, pre každého z nás mal jedinečný význam s jeho vlastnými spomienkami. No ani naša obec nestála úhorom. Boli sme svedkami príjemných aj smutných udalostí, veselých stretnutí, športových vyžití, no ak mám vybrať jedno slovo, ktoré by charakterizovalo toto číslo nášho občasnika, bola by to hrdosť. Hrdosť na schopných a jedinečných Budimírčanov, ktorí svojou šikovnosťou robia dobré meno tejto obci, alebo priamo prispievajú k jej zveladeniu, okrem iného aj na poli kultúrnom. Naša obec je bohatá aj na rôzne združenia, či spoločenstvá, o činnosti, ktorých sa môžete dozvedieť niečo viac na nasledujúcich stranách.

V neposlednom rade by sme Vám v mene celej redakčnej rady chceli zapriať pokojné nadchádzajúce sviatočné chvíle v kruhu najbližších a najmilších. Nech Vás zaplaví nefalšovaný pocit radosti (nielen z darčiekov), spokojnosti, lásky a nech tieto pocity pretrvávajú aj v novom roku. Šťastné, veselé a požehnané Vianoce prajeme!

(E. B.)

REDAKCIA

Sídlo vydavateľa: Obecný úrad Budimír 19, 044 43 Budimír

IČO vydavateľa: 00324001

Dátum vydania: 17. december 2018, 8. ročník

Registrácia: Ministerstvo kultúry SR EV 5202/15, ISSN 1339-9772

Redakčná rada: PaedDr. Jana Bavoľárová (J. B.), Mgr. Jozef Guniš, st. (J. G.),
Ing. Zuzana Kšenzighová (Z. K.), Mgr. art. Eva Bodnárová (E.B.)

Príprava do tlače a grafika: Mgr. art. Eva Bodnárová

Korektor: Mgr. Mária Šufliťová

Náklad: 400 výtlačkov

E-mail: budimirskecas@gmail.com

Za vecnú správnosť príspevkov zodpovedajú autori. Uverejnené príspevky sa nemusia stotožňovať s názorom vydavateľa.

Fotografie na titulnej a zadnej strane obálky: archív Bibiány Baltovičovej

Z obecného úradu...

Mgr. Vojtech Staňo

starosta obce Budimír

Dovoľte, aby som sa Vám prihovril na konci roka 2018. Ako prvé je tu moje poďakovanie za prejavenu dôveru v komunálnych voľbách 2018. Pri tejto príležitosti Vás chcem uistiť, že prácu starostu budem naďalej vykonávať čestne a zodpovedne pre osoh obce a občanov. Taktiež sa chcem poďakovať za poslancov a im prejavenu dôveru.

FINANCIE

K informáciám o obci by som začal stavom finančného zaťaženia obce.

Vzhľadom na to, že občasník bude vydaný pred 31.12.2018, nie je možné uviesť definitívne čísla po 31.12.2018. Ale napriek tomu si prejdime stavby v rokoch 2018 a ako ich prefinancovala obec:

- Zateplenie obecného úradu - vlastné fin. prostriedky **81.000,-**
- Výstavba telocvične - dotácia **200.000,-** / vlastné fin. prostriedky **243 000,-**
- Rekonštrukcia strechy kúrie - dotácia **25.000,-** / vlastné fin. prostriedky **6.000,-**
- Plánované asfaltovanie cesty na Záhumní - vlastné fin. prostriedky
- Turistický chodník - vlastné fin. prostriedky **7.000,-**
- Kolumbárium na novom cintoríne - vlastné fin. prostriedky **4.500,-**

INVESTÍCIE

Obec v novom volebnom období chce pokračovať v rozbehnutých stavbách, kde si dokáže pomôcť aj menšími finančnými dotáciami a prípadným investovaním z vlastného rozpočtu. Založením obecnej spoločnosti s ručením obmedzením sa obec vie vysporiadať s realizáciou stavieb v prospech obce, ako aj prinášať zisk do obecnej pokladne. Iste ste si všimli, že či poriadok v obci, alebo výstavba nových objektov bola doposiaľ na požadovanej úrovni.

Najväčšou stavbou v roku 2018 je výstavba telocvične pri základnej škole, kde ide o stavbu s celkovou plochou 750 m². V telocvični

okrem plochy na cvičenie 540 m², je zázemie so sprchami, toaletami, náradňovou, kanceláriou správcu, vstupným vestibulom a tribúnou. V celom objekte je podlahové vykurovanie, v hracej ploche je umiestnená umelá športová podlaha.

V roku 2019 sa obec bude usilovať dostať medzi oprávnených žiadateľov o rozšírenie kapacity materskej školy. Taktiež naša obec bola zaradená medzi oprávnených žiadateľov na budovanie centra integrovanej zdravotnej starostlivosti, čo by splnilo hlavne požiadavky starších občanov, aby v obci bol lekár.

Objektom pre budúcu ambulanciu by bola terajšia časť kúrie v miestnom parku. Po výjazdovom zasadnutí vlády SR v obci Ploské bola našej obci schválená dotácia na obnovu amfiteátra v miestnom parku v sume 14.000 eur. Taktiež bola schválená dotácia na šport v

sume 6.000 eur. Čakáme na vyhlásenie výzvy, na realizáciu kanalizácie, kde by v novej výzve už nemala byť povinnosť uhradiť DPH 20 % z celkovej dotácie. Suma na spolufinancovanie by už bola reálnejšia a mohla by to zvládnuť aj naša obec.

VEREJNÝ PORIADOK

V obci neboli v roku 2018 zaznamenané krádeže v rodinných domoch. Chcel by som vyzvať všetkých občanov, aby si naďalej všimali svoje okolie, susedov majetok a reagovali na pohyb v blízkom okolí. Obec zabezpečila rôzne formy informovanosti občanov, ako sa vystríhať pred zloďmi. Naposledy bola do domácnosti doručená brožúrka ako pred-

chádzať krádežiam v domoch a podobne. Autormi brožúrky boli poslanci a členovia komisie na ochranu verejného poriadku pán Beluš a pán Lukáč, za čo sa im chcem poďakovať. Len zvýšením všímanosti vieme byť nápomocní jeden druhému. Takouto prevenciou vieme zabrániť škodám na majetku.

NAKLADANIE S ODPADOM

Prijatím nového zákona o nakladaní s odpadom je tu nová cenová úprava za likvidáciu odpadu platná od 01.01.2018. Znamená to zvýšenie poplatkov za nakladanie s odpadom. Nie je to len tá skutočnosť, ale je tu aj fakt, že likvidujeme čoraz viac odpadu, či už komunálneho alebo separovaného. Vývojom situácie vo svete a rôznymi sankciami voči Číne došlo k tomu, že dnes Európa stratila odberateľa odpadu na likvidáciu, a tak sa stáva aj separovaný odpad príťažou na recykláciu. Obec už nepredáva recyklovaný odpad, ale platí za tento odpad. Ak k tomu prirátame aj fakt, že likvidujeme odpad cez zberný dvor aj širšieho okolia, t. j.,

že likvidujeme aj odpad vašich detí a známych žijúcich mimo našej obce, preto sa nevyhne- me zvýšeniu poplatku. Tento zberný dvor má slúžiť vám a nie suplovať susedné obce. Preto bude od nového roku upravený poplatok na sumu, ktorú zaplatíte aj za vaše deti a známych. Nikto nebude na zbernom dvore robiť policajta, aby preukazoval niekomu, že odpad, ktorý odovzdáva, je jeho alebo jeho známych. Vstúpte si do svedomia tí, ktorých sa to týka. Nech sa okolité obce postarajú o odpad, ktorý vzniká na ich území. Nerobte zo seba tých, ktorí radi pomôžu, lebo pomáhate na úkor vyšších poplatkov.

Prajeme vám v nasledujúcom období veľa šťastných a slnečných dní. V novom roku Vám chcem všetkým popriať veľa zdravia, šťastia a rodinnej pohody. Nech v tomto roku máte viac dôvodov tešiť sa z lásky a šťastia svojich blízkych.

Mgr. Vojtech Staňo, starosta obce

Ustanovujúce 1. zasadnutie obecného zastupiteľstva sa konalo 20.11.2018 o 19.00 hod. Začalo sa hymnou SR, ktorú za doprovodu svojej heligónky zaspieval Patrik Lukáč. V úvode predsedníčka volebnej komisie Ing. Monika Halášová prečítala výsledky komunálnych volieb v našej obci a starostovi obce a poslancom obecného zastupiteľstva odovzdala osvedčenia o zvolení. Následne všetci zložili sľub.

Do obecného zastupiteľstva v Budimíre boli zvolení:

1. **Marta Bavoľárová, MUDr.**, nezávislá kandidátka
2. **Jozef Szamosi, Ing.**, Most-Híd
3. **Matúš Beluš**, Smer-sociálna demokracia
4. **Agáta Hovancová, Ing.**, nezávislá kandidátka
5. **Jana Hudáková**, nezávislá kandidátka
6. **Jozef Chovan**, Smer-sociálna demokracia
7. **Jaroslav Lukáč**, Smer-sociálna demokracia
8. **Tomáš Pusta, Bc.**, nezávislý kandidát
9. **Janka Majcherová, Mgr.**, Smer-sociálna demokracia

Za starostu obce bol zvolený:

1. **Vojtech Staňo, Mgr.**, SMER-sociálna demokracia

Starosta obce za svoju zástupkyňu menoval **MUDr. Martu Bavoľarovú**, ktorá získala od voličov najviac hlasov spomedzi kandidátov na poslanca do obecného zastupiteľstva.

Do štyroch komisií boli zvolení predsedovia komisií:

Ing. Jozef Szamosi -	predseda komisie na ochranu verejného záujmu
Matúš Beluš -	predseda športovej komisie, komisie na vybavovanie sťažností a na ochranu verejného poriadku
Ing. Agáta Hovancová -	predsedníčka finančnej komisie a komisie územného plánovania, rozvoja obce a životného prostredia
Mgr. Janka Majcherová -	predsedníčka kultúrnej komisie

zľava: Jozef Chovan ml., Ing. Jozef Szamosi, Jaroslav Lukáč, Mgr. Janka Majcherová, Matúš Beluš, Ing. Agáta Hovancová, starosta obce Mgr. Vojtech Staňo, MUDr. Marta Bavoľárová, Bc. Tomáš Pusta, Jana Hudáková

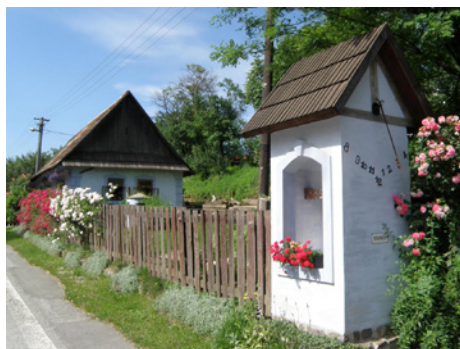
Národná cena ICOMOS Slovensko

Pri príležitosti Medzinárodného dňa pamiatok a historických sídel sa dňa 20. apríla 2018 v Hudobnej sieni Bratislavského hradu uskutočnil prvý ročník udeľovania Národnej ceny ICOMOS - Dedičstvo pre budúcnosť – za prínos k ochrane, obnove a prezentácii kultúrneho dedičstva Slovenska za rok 2017. Nad slávnostným ceremoniálom prevzal záštitu prezident Slovenskej republiky, pán Andrej Kiska. Medzi ocenenými bol i náš občan, pán Ondrej Jedinák.

ICOMOS Slovensko je národným združením členov Medzinárodnej rady pre pamiatky a sídla v Paríži. ICOMOS je celosvetová mimovládna organizácia spojená s organizáciou UNESCO. Jej poslaním je podporovať

Ondrej Jedinák (vľavo) a prof. Ing. arch. Pavel Gregor, PhD. - prezident ICOMOS Slovensko (vpravo)

zachovanie, ochranu a využitie pamiatkových objektov, súborov a miest. ICOMOS Slovensko je na základe poverenia Ministerstva kultúry SR, jedným z hlavných koordinátorov každoročných Dní európskeho kultúrneho dedičstva.

Cieľom Národnej ceny ICOMOS Slovensko je ocenenie aktivít z oblasti ochrany pamiatkového fondu, ktoré sú výrazným prínosom k ochrane, obnove a prezentácii kultúrneho dedičstva Slovenska, s celospoločenským dosahom. Nominácie na cenu posudzuje medzinárodná komisia ICOMOS, na základe návrhov širokej verejnosti.

ICOMOS Slovensko chce aj týmto spôsobom posilňovať informovanosť a vnímanosť verejnosti k hodnotám kultúrneho dedičstva Slovenska. Medzinárodná komisia vyberala nominácie a udelila ceny z 32 verejnou prihlásených návrhov v dvoch kategóriách. V kategórii Výnimočná aktivita vedúca k posilňovaniu informovanosti a vnímanosti verejnosti k hodnotám kultúrneho dedičstva, komisia z nominovaných aktivít udelila cenu dobrovoľníkom za 24 rokov záchranu ruín kláštora a kostola sv. Kataríny.

V kategórii Obnova pamiatky tradičnými stavebnými technológiami s ohľadom na zachovanie remeselných postupov komisia z deviatich nominovaných obnov udelila cenu Ondrejovi Jedinákovi, za obnovu želiarskeho domu v obci Budimír.

Želiarsky dom alebo aj "belava chiška babki Strakovej" je síce nenápadná stavba hneď vedľa hlavnej cesty vedúcej cez našu obec, no asi práve tým, že je iná ako ostatné, zaujme okoloidúcich. V roku 2003 dom v dezolátnom stave odkúpili manželia Jedinákov od rodiny alebohej pôvodnej majiteľky, p. Heleny Strakovej. Stavba pochádza z 18. alebo 19. storočia. Chýžka stojí na pôvodnom mieste a takmer v pôvodnom stave (okrem strechy), bez zásadnejších modernizačných úprav, s pôvodnými dverami aj oknami, bez prípojk elektriny, plynu, či vody. Aj keď sa to nezdá, objekt je panskou stavbou, akých ešte po 2. sv. vojne bolo v Budimíre niekoľko. Pôvodne slúžili ako podnájomné byty pre rodiny želiarov (sezónnych robotníkov), z ktorých sa niektoré v obci usadili natrvalo. V jednom dome bývalo aj niekoľko rodín a za nájom museli na pánskom odrábať určený počet dní.

Postupná oprava domu teda prebieha už 15 rokov, výlučne klasickými postupmi (ručne) bez použitia moderných technológií, energií a aktuálnych stavebných materiálov. Komponenty, ktoré bolo nutné vymeniť (práchnivé trámy a dosky), boli nahradené stavebným drevom z asanovaných starých domov, šóp a stodôl.

V interiéri domu sa okrem dobového zariadenia nachádza aj zbierka rôzneho gazdovského náradia a náčinia – kúdele, keramika, korytárske výrobky, konské postroje, zvonce, tkáčske a kováčske výrobky a pod. Priestor pozemku o rozlohe necelých štyroch árov, ktorý je ohradený klasickým dreveným plotom, zaberá okrem domu ešte dvor, na ktorom je klasická studňa na rumpál, šopa, v ktorej je zbierka poľnohospodárskeho náradia, prípravovňa dreva a otvorená pec. Na vnútornom nároží dvora, na jeho južnom okraji, stojí kaplnka so slnečnými hodinami.

Od samého začiatku "znovuzrodenia" želiarskeho domu ho strážil verný psík Vinco, ktorý

však na jar tohto roku navždy odišiel. Dožil sa krásneho psieho veku – 15 rokov.

Posledné tri roky sa domček využíva na príležitostné fotenie. Vzniklo tu niekoľko svadobných i rodinných fotografií. Je vyhľadávanou turistickou atrakciou v obci. Mnoho sa už o ňom popísalo v tlači, na internete a natočilo niekoľko reportáží.

Aj táto Národná cena ICOMOS Slovensko je dôkazom toho, že obec Budimír má čo ponúknuť a že na prvý pohľad obyčajné veci sa pod rukami neobyčajných ľudí, nadšencov pre hodnoty kultúrneho dedičstva, môžu premeniť na poklady, ktoré si zaslúžia našu pozornosť a ochranu.

zdroj: www.mksr.sk;
informačný leták o želiarskom dome
(E. B.)

Pozdrav z Brna do rodnej dedinky

pri príležitosti 100. výročia vzniku I. ČSR

Domov - rodný môj kraj. Domov, vždy to budem opakovať - nie je priestor, ale proces. Tu sa schovávame pred dažďom, zimou, tu žijeme, tu trávim svoj čas, tu sa rodí naša rodina.

Tvoríme ju s trpezlivosťou a toleranciou. Domov je bytosť srdca. Tak to ja cítim, stále sa vraciam a budem vracieť, čo mi sily budú stačiť, do mojej rodnej milovanej dedinky - do BUDIMÍRA. Rodný domov - Budimír, je moja láska. V mojej rodnej zemi je mi krásne, vždy ma to hreje pri srdiečku i na duši. Prežila som tu krásne detstvo, mladost... 22 rokov.

Teraz žijem na južnej Morave v meste Brno. Som tu už 32 rokov. A prečo žijem práve tu?

V Košiciach som vyštudovala gymnázium a práve v dobe štúdia som stretla svojho budúceho manžela, s ktorým sme už spolu ako manželka, 34 rokov. Študoval v Košiciach Vysokú leteckú školu. Medzitým som v Košiciach pracovala v Slovenskej poisťovni ako referentka. V roku 1984 sme mali svadbu v Košiciach, v Jakabovom paláci. Narodil sa nám syn Radoslav, ktorý vyrastal do dvoch rokov v Budimíre, obklopený láskou starých rodičov, celej mojej rodiny. Veľká vďaka patrí mojim milovaným rodičom, prarodičom, bez ich pomoci by som to tak nezvládala. Klaniam sa im a ďakujem za všetko, čo pre mňa urobili a stále robia.

V roku 1986 manželovi, ako vojakovi z povolania, bol pridelený byt v Brne, kde sme

sa presťahovali. Bolo to ťažké lúčenie sa s rodinou i s mojím rodným krajom. V Brne sa mi veľmi ťažko zvykalo, bola som zvyknutá na dedinu a nie na veľký ruch mesta a neznámych ľudí okolo. No nič iné mi nezostávalo.

Postupne som si zvykla, musela som. Syn Radoslav začal chodiť do materskej škôlky a ja som si našla prácu ako operátorka výpočtovej techniky. V Brne v roku 1989 sa nám narodila dcéra Boženka a v roku 1997 syn Miroslav. Mám skvelé deti, som na nich hrdá, robia mi radosť. Dcéra Boženka sa v tomto roku vydala. Veľmi sa teším,

že budem babičkou a užijeme si svoje prvé vnúčatko. Manžel je na dôchodku, no stále ešte pracuje, už nie ako vojak z povolania, ale ako operátor strojov. No a ja som pracovala v Brne ako operátorka výpočtovej techniky, než ma nečakane, náhle postihla choroba - nádor na mozgu. Bojovala som s tým... a som tu, lekári vraveli a stále mi vravia, že to bol doslova zázrak, čo som všetko dokázala a dokazujem. Teraz mojím povolaním je starostlivosť o rodinu, o mojich blízkych, milovaných ľudí. A ako sa vraví, život ide ďalej... záleží na našej viere, nádeji, láske. Posielam vám z Brna, môjho druhého domova, do mojej rodnej dedinky Budimír, čo najsrdečnejší pozdrav, môj rodný kraj a ľudia v ňom zostanú navždy v mojom srdci.

Boženka Šálková rod. Nickelová.

P. S.: A jak še hutori, všadzi dobre, no doma nejlepší je. ☺

Pohrebná rozlúčka s bratom farárom Mgr. Danielom Dudášom

Vo veku 63 rokov nás 26. 7. 2018 opustil náš drahý brat v Pánovi Ježišovi, oltárny spolubrat a priateľ Daniel Dudáš. Pohrebná

rozlúčka za prítomnosti manželky Magdalény, syna Daniela s rodinou a ostatných príbuzných sa konala v nedeľu 29. júla 2018 v Ev. a. v. kostole v Budimíre, kde slúžil 34 rokov ako horlivý služobník a nasledovník Pána Ježiša Krista.

Narodil sa vo farárskej rodine (otec Ľudovít Dudáš bol dlhé roky farárom v Opinej). Vyrastal v prostredí, ktoré ho nielen formovalo, ale priam aj predurčilo a postavilo na cestu farárskej služby. Cestu mal nie vždy ľahkú, ale naplnenú istotou, že jeho nebeský Otec je stále s ním a podporuje ho, a to či už vo chvíľach choroby (podstúpil náročnú operáciu srdca), alebo vo chvíľach mnohých dôležitých a závažných rozhodnutí. Počas jeho pôsobenia v cirkevnom zbore Budimír bol postavený nový kostol, na stavbe ktorého sa aktívne zúčastňoval. Kostol bol posvätený v roku 1992. V ďalších rokoch jeho služby sa podarilo postaviť ďalšie dva kostoly a jeden zrekonštruovať. Svoje poslanie sa snažil plniť čestne a s láskou. Na každú svoju službu, ktorú v tomto zbore vykonával, sa pripravoval veľmi svedomito a zodpovedne.

Slovom Božím na pohrebnej počestnosti poslužil dôstojný brat biskup VD Slavomír Sabol, ktorý vo svojom príhovore na text zo Skutkov apoštolov 9, 36 - 43 vyzdvihol dôstojnosť pohrebnej rozlúčky, ktorá nespochiľva vo vzletných frázach o zosnulom ani v množstve prítomných na pohrebnej rozlúčke, ale v tom, čo sme tu po sebe zanechali a zanecháme, keď odídeme z tohto sveta, akým spôsobom sa náš život dotkol životov iných ľudí, koľkým požehnaním a dobrodomím sme ich životy naplnili. Odobierku a rozlúčku prečítal brat farár Stanislav Kocka. Pohrebnú počestnosť krásnymi

piesňami doplnil aj budimírsky spevokol, ktorý sa tak lúčil nielen so svojím kazateľom a farárom, ale aj s dlhoročným členom. Za Košický seniorát sa rozlúčil vznešený brat senior Ján Hruška, za spolužiakov sestra farárka Darina Ružeková, za cirkevný zbor brat dozorca Vladimír Peter. Na pohrebnej počestnosti sa zúčastnilo 32 kňazov z Košického seniorátu, ako aj z iných seniorátov. Po ukončení pohrebnej slávnosti v budimírskom kostole sa smútočný sprievod presunul na cintorín do Kecerovského Lipovca, kde je miesto posledného odpočinku nášho spolubrata Daniela Dudáša.

Odišiel vzácny a obetavý služobník nášho Pána Ježiša Krista. Odišiel priateľ, kolega, oltárny spolubrat, ale najmä manžel a milujúci otec a starý otec, ktorý napriek mnohým ťažkostiam verne budoval Božie kráľovstvo na tejto zemi i vo svojej rodine. Sme vďační za to, čím obohacoval a požehnal naše životy, najmä za jeho neustály jemný zmysel pre humor, jasné poznanie a zvestovanie Božieho slova, odvážny boj za pravdu, kvôli ktorej sa dokázal aj poškriepiť, zaniatenosť pre službu a odvahu púšťať sa aj do veľkých vecí, aj keď nie vždy bola priaznivá doba.

V mene Košického seniorátu sme sa s ním lúčili slovami: „Bože, Ty si môj Boh, ja Teba hľadám; po Tebe žižni moja duša. Po Tebe prahne moje telo ako zem suchá a bez vody, vyprahnutá. Tak som Ťa vyzeral vo svätyni, aby som videl Tvoju moc a slávu. Lebo Tvoja milosť je lepšia ako život; a moje pery velebiť Ťa budú. Tak Ťa budem žehnať za svojho života a v Tvojom mene budem dvíhať dlane. Duša mi k Tebe príhľula a Tvoja pravica ma podporuje.“

Týmto slovami žil náš spolubrat Daniel Dudáš a tými slovami chceme byť podporovaní aj my, ktorí na neho spomíname.

*Monika Beňová
zborová farárka, CZ ECAV Rankovce*

DEŇ OBCE BUDIMÍR 2018

Každoročne máme v kalendári dni pracovného pokoja, medzi ktoré patria štátne sviatky, ako napr. Deň vzniku SR, Výročie SNP, a pod., tradičné cirkevné sviatky ako Vianoce, Veľká noc a pod. Sú to dni pracovného pokoja. Okrem nich je veľa dní, ktoré si iba pripomínáme, sú to významné udalosti našej histórie.

Naša obec si podľa príkladu niektorých miest a obcí vybrala jeden deň, Deň obce, ktorého cieľom je, aby sa ľudia stretávali, spoznávali, aby sa ich život nekončil za dverami svojich domovov.

Deň obce sa stal neodmysliteľnou súčasťou života obce. Tohtoročný, už 8. ročník, sa konal v sobotu, 25. augusta na tradičnom historickom mieste obce na "Paradnim dvore" pred miestnym parkom.

Organizátori namiesto tribúny kovovej konštrukcie použili strednú tretinu 12,5 m dlhého privesu, podnikateľa Miroslava Takáča, ktorý označili nápisom DEŇ OBCE.

Po bokoch tribúny nechýbali symboly obce: erb a vlajka.

Nižšie postavili drevené pódium pre moderátorov a spevácke skupiny a pre tanečné súbory. Vedľa tribúny sa vynímali biele a modré balóniky v tvare hrozna. Nechýbalo ani množstvo červených kvetov.

V noci pred Dňom obce prišiel niekoľkohodinový dážď, potrebný pre záhrady a ráno nebolo po ňom ani stopy.

Pre divákov – občanov boli pripravené drevené lavičky pred tribúnou a nechýbali ani biele stany. Organizátorky ponúkali prítomným hosťom kysnuté domáce koláče plnené rôznymi plnkami a zákusky, ktoré napiekli usilovné pracovité ruky našich 18-tich gazdiniek – pekárov, či cukrárov. Členky občianskeho združenia Budzimerčan podávali známy "Budzimerski hamburger". Výber bol bohatý. Chlieb s bravčovou masťou a cibulou, chlieb so škvarkovou nátierkou a chlieb s vajčkovou nátierkou. Nechýbali dary do tomboly od sponzorov. Každý mal možnosť zakúpiť si lístky.

V stane Penzionu Budimír, s posedením na konzumáciu jedál, sa pripravovali opekané špeciality, čapované pivo, chladené nápoje, chladené nanuky, či zmrzlinu.

Za kaštieľom Florián "starí páni" varili v dvoch kotloch fazuľovicu. Varili ju skúsení kuchári – fajšmekri, pre hostí a účinkujúcich. Vydarila sa a mala vynikajúci účinok.

V prízemných priestoroch kaštieľa mohli návštevníci vidieť tematickú výstavu fotografií občanov z obce. Pripravila ju kultúrna komisia pri OcÚ Budimír k 8. ročníku Dňa obce. Témou bolo prvé sväté prijímanie a konfirmácia.

Pri pódii pre tanečné súbory boli vystavené produkty z úrody našich záhradkárov.

Program Dňa obce uvádzala skúsená dvojica moderátorov oblečená v krojoch: Katka Hovancová a Mário Kopčo.

Ako prvá vystúpila domáca ženská spevácka skupina Budzimerčan pod vedením vedúcej

spomienkové predmety.

Starosta obce Ploské Ing. František Petro pokázal na dobré susedské vzťahy susedných obcí, ich význam pre spoluprácu.

Moderátori počas moderovania nezabudli pripomenúť 100. výročie vzniku I. Československej republiky, ktoré sme si pripomínali v októbri 2018. Pritom spomenuli roky 1848, 1918, 1938, 1948, 1968 aj 2008. Všetky sú nezabudnuteľnými rokmi našej histórie, končia číslicou 8 (osmičkou). Touto číslicou je označený aj 8. ročník, Dňa obce 2018.

V ďalšom programe vystúpili budimírske talenty: Duo 4-ročný Patrik Dubecký a 5-ročná Viktória Lukáčová v sprievode heligonkára Patrika Lukáča, ktorí s piesňou Anička Dušička, kde si bola, strhli divákov zo stoličiek. Aj 10-ročná Kiara Palková smelým ľu-

Márie Bálintovej, za sprievodu harmonikára Erika Korfanta.

Deň obce otvoril starosta obce Mgr. Vojtech Staňo. Privítal hostí zo Slovenska so županom obce Gornji Petrovci Francom Šlichthubrom. Medzi hosťami bol rodák z našej obce Mgr. Peter Andrejčák, ktorý toho času pôsobí ako farár ev. a. v. cirkvi v obci Hodos. Prihovor pána župana tlmočil do slovenčiny farár Andrejčák. Obidvaja si vymenili pozornosti,

bozvučným hlasom získala priazeň občanov, dala najavo nadanie.

Po budimírskych talentoch sa predstavila dievčenská spevácka skupina Pantlička z Košickej Belej.

Vrcholným číslom programu bolo vystúpenie folklórnej skupiny Rozmarija z Prešova, ktoré trvalo takmer 1,5 hodiny. FS pozostával z orchestra ľudových nástrojov (cimbalu, huslí,

basy, harmoniky), speváckej skupiny žien a mužov. Speváci, tanečníci i orchester ukázali svoju mladosť a radosť z tanca.

Mladé dievčatá, tanečnice predviedli pranie šiat na potoku použitím piestov, ako ich plákali v korytkách a ako im chlapci nedali pokoj. Pranie šiat striedali temperamentné cigánske tance, nezabudli ani na čepčenie mladuchy a žartovné tance. Ich vystúpenie bolo na vysokej úrovni, plné mladosti a radosti z tanca. Ďakujeme!

Aký by bol Deň obce, keby nevystúpila Aráňa z Jarovnic, ktorá svojím humorom zabávala občanov.

Po vystúpení starosta obce odovzdal ceny:

- 15 majiteľom domov v súťaži TOP 15 o najkrajší balkón a priedomie 2018 (keramika z dielne pani Martiny Tajtákovovej): Marta Andrejčáková, Mária Antoňáková, Pavlína Antoňáková, JUDr. Petronela Gregová, Stanislav Jurko, Jana Majcherová, Ľudmila Majcherová, JUDr. Magdaléna Matťová, MUDr. Soňa Matúšková, Gabriel Polaško, Viera Takačová, Anna Tomková, Mária Tomková, Jolana Vargová, MVDr. Alena Vydrová; - 18 gazdinkám, ktoré napiekli najlepšie domáce koláče (zásterka do kuchyne a škrabka na zeleninu); - 8 pestovateľom, ktorí prispeli vypestovanými plodmi zo svojich záhrad

(pomôcka do záhrady): Soňa Saporová, Jozef Guniš st., Vladimír Surgent, Mária Chovanová, Marta Heveriová, Jana Berdisová, Marta Hricišáková, Anna Tomková.

Po odovzdaní odmiern a ďakovných listov nasledovala tombola. Všetci sa tešili na tombolu, najmä tí, ktorí v nej mali napokon šťastie. Tombolou sa skončil oficiálny program, ktorý pripravovali organizátori. Neskončilo sa posedenie mnohých občanov v dobrej nálade, ktorí si s priateľmi ešte posedeli do neskorších nočných hodín.

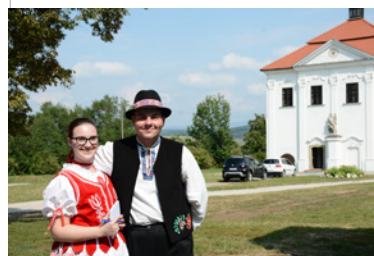
V nedeľu, sa konali ďakovné sväté omše. O 8.00 hod. bola svätá liturgia u gréckokatolíkov v starom evanjelickom kostole, o 9.00 hod. služby božie v evanjelickom kostole a o

10.00 hod. svätá omša v rím. kat. kostole slúžil vdp. Martin Gnip. Omša bola za obec Budimír, za zdravie jej občanov, vedenie obce.

Záverom ďakujeme všetkým, ktorí sa podieľali na priebehu osláv Dňa obce 2018. Organizátorom, obecnému zastupiteľstvu, ženám, ktoré prispeli domácimi koláčmi, sponzorom, ktorí prispeli do tomboly, tým, ktorí prispeli svojím programom – Penziónu Budimír, pani Martine Tajtákovovej za keramické výrobky z jej dielne, kňazom za slávnostné bohoslužby a v neposlednom rade všetkým prítomným občanom za účasť na oslavách.

Ešte raz vďaka! Nech žije Deň obce 2019!

(J. G.)

Bibi Baltovič

Krstné meno má po mamke a priezvisko po otcovi - volá sa Bibiána Baltovičová (Bibi Baltovič) a je prostrednou z troch krásnych dcér. Za posledných pár rokov sa veľmi nezmenila. Je hladná po knihách, stres si lieči maľovaním, prechádzkami v prírode, turistikou a športom. Ešte aj v tomto období cestuje do práce na bicykli. Naša rodáčka sa od svojich 17-tich rokov venuje modelingu. Za osem rokov v tomto priemysle stihla precestovať kus sveta a spolupracovať s mnohými svetovými aj domácimi módnymi návrhármi.

Po ukončení strednej školy bola Bibi rozhodnutá odísť na dlhší čas do Milána, aby bola pracovne dostupná na fotenia a prehliadky. V tom čase sa črtali pracovné príležitosti v modelingu aj cez agentúry na Slovensku, preto svoje rozhodnutie odložila na neskôr. Celkom sa jej darilo. Našla si podnájom v Bratislave a odtiaľ to už mala bližšie a aj spojenia boli rýchlejšie do Rakúska, Budapešti, či Prahy. To ešte netušila, že v krátkej dobe sa Bratislava stane jej druhým domovom. Našla si tam priateľa, kúpili si psíka a dnes sú šťastní vo svojom vlastnom byte. Modelingové plány s Milánom teda zasunula do spodnej zásuvky. Vlastne aj musela. V Bratislave sa Bibi zamestnala a nebol čas, ani priestor na vzdialenejšie cesty.

Medzi Bibine najväčšie úspechy určite patrí predvádzanie modelov a fotenie pre zvukné módné značky. Z veľkého množstva to boli napr. Roccobarocco, Byblos, Alberta Ferretti, Aigner, Patrizia Pepe, Guess, Liu Jo, Diesel, Pinko, Lída Eckhardt a iné. Za najväčšiu prestíž modelky považujú to, keď sa ich tvár dostane na titulku nejakého časopisu. Bibi

mala šťastie hneď niekoľkokrát - ELLE Slovenia, Gioa magazine, Beauty and woman, Žena a život. Ako nám však prezradila, najväčšou poctou je pre ňu práve titulka v tomto čísle nášho obecného časopisu. ☺

V decembri 2015 sa objavila vo videoklipe v súčasnosti najlepšej slovenskej speváčky Jany Kirschner k piesni s názvom "Duch mesta".

Klip sa natáčal v Bratislave. Režiroval ho známy slovenský režisér Branislav Vincze. Vidieť sme ju mohli aj na rôznych reklamných plagátoch a v spotoch (Bepon, aplikácia HOPIN).

Dnes Bibiána tvrdí, že modeling je dobrodružstvo. Modeling jej bol na osoh a vo viacerých smeroch len získala - zdokonalila sa v anglickom jazyku, nadviazala dodnes fungujúce priateľstvá, videla časť sveta a mohla sa naučiť samostatnosti a zodpovednosti. Priznáva, že to nebolo vždy len pekné a dokonalé, ale ona v sebe uchováva radšej tie pozitívne myšlienky a spomienky.

Do Budimíra sa vracia pomerne často. Zbožňuje rodný dom, záhradu, prechádzky k lesu v našej obci. "Svojej dedinke" praje nech naďalej rozkvitá, nech si v nej Budimírčania nažívajú v láske, zdraví a pokoji.

(Z. K.)

Návrat Ujházyovcov

Síce len symbolicky v podobe obrazov a fotografií, no vrátili sa. Domov, do Budimíra. Spoznali by ho dnes členovia tohto šľachtického rodu? Spoznali by svoje kaštiele, sýpky, kúriu, polia, lúky, pasienky, lesy...? Asi by neverili vlastným očiam. A kde je dnes ich liehovar, majer, kočiareň, rybník? Vlastne už ani tie lesy nemáme. 80 rokov uplynulo tento rok od dňa, keď posledný Ujházy (nedobrovoľne) opúšťal Budimír. To čo tu oni po stáročia budovali a zveľaďovali, sme my za niekoľko desiatok rokov takmer úplne zničili. Oni Budimír milovali. Boli lokálpatriotmi, ktorí aj v ďalekom svete s láskou spomínali na svoj domov. Želaním väčšiny z nich bolo, aby miestom ich posledného odpočinku bola rodinná krypta pod starým evanjelickým kostolom. Ujházyovcom vďačíme za veľa. Podporovali školstvo, knižnice, prešovské evanjelické kolégium, žiakov, študentov, v obci založili evanjelický cirkevný zbor a. v., postavili školu... Keby tu nebolo pamiatok, ktoré nám zanechali, nič zaujímavé by v Budimíre nebolo. Kto by už len bol zvedavý na naše moderné domy?

Rodu Ujházy sa venujem 4 roky. Za ten čas sa mi podarilo zhromaždiť peknú kopu materiálov z archívov, matrik, múzeí a galérií. Medzi nimi sa nachádza aj množstvo fotografií a obrazov. Keďže aj pani Jarka Janitorová z Múzea historických hodín (pobočka STM Košice) vie o tejto mojej aktivite, bola to práve ona, ktorá mi navrhla vystaviť portréty Ujházyovcov v múzeu. Povedala

som si, prečo nie? Ujházyovci v obci žili 240 rokov (1778 – 1938) a okrem dvoch portrétov ktoré od otvorenia v múzeu viseli, sme iné nemali. Nevedeli sme teda ako niekdajší majitelia kaštieľov vyzerali. Začal sa teda kolotoč vybavovačiek. Urobiť si kópiu obrazu či fotografie a vystaviť ju pre verejnosť nie je vôbec také jednoduché. Bolo nutné napísať žiadosti a získať povo-

lenia na vyhotovenie reprodukcie daného diela od správcov originálov. Spolu to bolo 10 inštitúcií – Východoslovenské múzeum v Košiciach, Krajské múzeum v Prešove, Múzeum v Kežmarku, Podtatranské múzeum v Poprade, Lubovnianske múzeum - hrad v Starej Lubovni, Slovenská národná galéria – expozícia kaštieľ Strážky, Gemersko-malohontské múzeum v Rimavskej Sobote, Maďarská národná galéria - Budapešť, Virág Judit Galéria - Budapešť a Zemský archív v Opave – Státní okresní archiv Jeseník. Ak budete mať cestu na tieto miesta,

nezabudnite si originály pozrieť. Tri fotografie mi zo súkromnej zbierky poskytol pán Attila Bánó z Telki v Maďarsku. Účel použitia reprodukcí (výstava) je ošetrený licenčnými zmluvami. Ná-zov "Návrat Ujházyovcov" vymyslela taktiež pani Jarka Janitorová, ktorá výstavou umiestnenou do neskorobarokového salónika, vás rada prevedie. Otvorená bola 3. júla 2018 na neurčitú dobu. Spolu sme mali takmer 50 portrétov, no z kapacitných dôvodov sa nám všetky vystaviť nepodarilo. Zvyšok je inštalovaný na poschodí staršieho kaštieľa Florián na Paradnom dvore. Srdečne vás pozývame. ☺

(Z. K.)

Plagát k výstave Návrat Ujházyovcov

Rastislav Mazák

Florbalový reprezentačný brankár, ktorý bude hájiť farby Slovenska aj tohto roku na majstrovstvách sveta v Prahe

Rastislav Mazák býva na ulici pri zastávke, v strede našej obce, no málokto o ňom vie, že je známym florbalovým brankárom. Väčšina Budimírčanov by si ho spojila s bicyklom či futbalom, ale v športových kruhoch doma aj v zahraničí mu dávajú prívlastky najlepších florbalových brankárov. Od svojich dvanástich rokov sa venuje tomu-to športu s deravou loptičkou, najprv za košícky klub ATU Košice a neskôr sa presadil Prahe v kluboch ako FBŠ Bohemians, Panthers Praha a aktuálne v Sokol Královské Vinohrady. Reprezentačný dres Slovenska si obliekal na Juniorských majstrovstvách sveta v Hamburgu (2013), na seniorských majstrovstvách sveta v Rige (2016) a oblečie si ho aj v tomto roku, kedy sa svetoví florbalisti stretnú na Majstrovstvách sveta vo Florbale v Prahe od 1. - 9. 12. 2018. Rasta sme sa pre Budimírske nové časy popytovali na jeho rozbehnutú športovú kariéru.

Si jeden z naj slovenských brankárov, a v podstate jeden z mála ktorému sa podarilo preraziť aj v Čechách, kde je konkurencia tvrdšia - čím to je?

Rasto Mazák: Je to ťažké vysvetliť, lebo ani sám neviem presne, čím to je. Myslím si, že je to súhrn viacerých vecí: od prístupu k jed-

notlivým tréningom až po fakt, že ma florbal baví. U brankárov je podľa mňa jedna z najdôležitejších vecí psychika a to, ako sa vie brankár prispôbiť v situáciách, keď urobí chybu a nedarí sa. Keď brankár urobí chybu, tak to vidí každý.

Ako si sa k tomuto športu dostal?

Už od malička som chcel byť brankárom, ale stále som si myslel, že budem brankárom vo futbale. Chvilu som hral futbal, ale do brány som sa nedostal, lebo som bol malý, čo je trochu vtipné, keďže teraz meriam 190 cm. Po čase ma to prestalo baviť. K florbalu ma dotiahli spolužiaci z gymnázia, keď som mal 12 rokov. Oni chodili na florbalový krúžok už nejaký ten čas a florbal sme hrávali aj počas hodín telesnej výchovy. Párkrát som sa ocitol v bráne a zopár striel som chytil. Spo-

Vyhlásený za MVP Slovenska za celú kvalifikáciu na MS Nitra

lužiaci ma teda presvedčili, aby som prišiel na tréning klubu, na ktoré som chodil, GT12 Košice.

Na brankára nemáš ideálne miery, si dosť vysoký - nevadí to pri florbale?

Z časti je to nevýhoda, lebo brankovisko je malý priestor, kde sa brankár potrebuje pohybovať čo najrýchlejšie a dlhé nohy tomu nepomáhajú ☹. U florbalových brankárov nie som ten, kto výrazne vyčnieva z radu, lebo na tejto pozícii platí pravidlo, že čím viac miesta zaberáte, tým lepšie. Samozrejme musíte svoj štýl chytania prispôbiť tomu, aké máte predispozície, napríklad menší brankári musia byť o to rýchlejší a obratnejší.

Budimír ti poskytol najmä priestor na zlepšovanie kondičky na bicykli, kde ti ešte pomohla tvoja rodná obec?

Zo začiatku som si myslel, že je to veľká ne-

Kvalifikácia na MS 2018 Nitra, radosť z postupu

výhoda bývať v dedine, odkiaľ musím dochádzať SAD-čkou na tréningy, ale práve vďaka tomu som robil veľa športov (ako jazdenie na bajku a motorke, futbal, behanie) a to mi do-

Brankár R. Mazák a kapitán Rezanina MS 2016 Riga

dalo veľké univerzálne schopnosti vo florbale. Je super, že sa v našej dedine organizuje toľko športových akcií, na ktoré, ak som doma, stále rád prídem.

Kam by si to chcel ešte dotiahnuť vo florbale?

Som realista a viem, že sa florbalom neužívam. Snáď by to bolo možné v krajinách ako Švajčiarsko či Švédsko, kde je florbal ešte o úroveň vyššie, ako je na Slovensku či v Čechách. Môj veľký sen je dosiahnuť úspech v reprezentačnom drese, najlepšie na blížiacich sa majstrovstvách sveta, ktoré budú v Prahe na začiatku decembra tohto roka. To znamená, že by som chcel, aby sa Slovensko umiestnilo do piateho miesta a odohralo kvalitné zápasy proti tímom z prvej štvorky.

Aký je tvoj recept na úspech? Čo by si poradil mladým Budimírčanom?

Najlepší recept je žiaden recept ☹. Je to často opakované, ale je to pravda. Jednoducho treba robiť všetko, čo vás baví a keď sa vám náhodou stane, tak ako mne, že narazíte na šport, na ktorý máte aj talent, tak úspech vás neminie. Držím palce.

Radka Kovaľ Mazáková

Desiate výročie vzniku Gréckokatolíckeho spoločenstva sv. Mikuláša v Budimíre

Rok 2018 je pre Gréckokatolícke spoločenstvo sv. Mikuláša v Budimíre významným milníkom v jeho histórii. 3.8.2018 uplynulo 10 rokov čo sa v malom kostolíku v obci slúžila prvá gréckokatolícka svätá liturgia. Bol to o. Juraj Tomáš z Kráľoviec, ktorý pred 10 rokmi prišiel s myšlienkou získať budovu pre slávenie gréckokatolíckych svätých liturgií. Po vzájomnej dohode s evangelikmi sa mu podarilo slúžiť prvú sv. liturgiu v ich starom kostolíku. Neskôr v roku 2017 došlo k podpísaniu dlhodobého prenájmu chrámu na 25 rokov. Môžem povedať, že aj vďaka ústretovosti Evanjelickej cirkvi dnes oslavujeme takéto okružle výročie nášho spoločenstva.

Spomínam si ako sme na prvých liturgiách boli piati aj s kňazom. Napriek tomu sa liturgie slúžili každú nedeľu ráno. O. Juraj potreboval niekoho, kto príde stále skôr pred liturgiou, aby kostol odomkol. Z toho mála, ktorí chodili pravidelne do chrámu, oslovil moju mamu, Hanku Tomkovú. V ten deň sa z nej stala cerkovníčka, ktorá už 10 rokov slúži v chráme s láskou, chuťou a ochotou. Všetok svoj čas a silu dáva do práce, ktorú v chráme vykonáva. Chýr o tom, že sa v obci slúžia liturgie sa rýchlo rozniesol a ľudí začalo pribúdať. Boli to nielen domáci, no neskôr aj veriaci z okolitých dedín a teraz dokonca aj z

mesta. Keďže sa spoločenstvo rozrástlo, pribúdali jej ako cerkovníčke aj povinnosti. Nakoľko začiatky bývajú ťažké, všetka zodpovednosť a práca okolo chrámu bola len na nej. Až po pár rokoch pôsobenia sme si zvolili kurátorov, ktorí spoločne s ňou zveľaďovali chrám a takto je to aj teraz.

Od samotného začiatku sa v chráme vystriedalo mnoho kňazov, ktorí nielen svojimi modlitbami, ale aj činmi prispeli k rozvoju spoločenstva. Medzi prvých patrilo o. Pavol Nižník, ktorý nás spolu s manželkou naučili základné hlasy používané počas liturgie. Pre správne fungovanie bolo potrebné, aby priebeh liturgie ovládal jeden človek, ktorý bude viesť ostatných, tzv. kantor. V

tomto sa dával priestor skôr mladším s chuťou učiť sa. Nakoľko som bola najmladšou z prítomných piatich ľudí, ktorí navštevovali chrám, ponúkli to mne. S podporou kňazov, ktorí vo mne videli potenciál, som sa tomu začala venovať a dnes môžem povedať, že v ten deň sa zo mňa stala kantorka. Snažím sa, aby sme neostali len pri základných spevoch, preto pri väčších sviatkoch a príležitostiach trpezlivo učím veriacich nové nápevy a tým posúvam naše spoločenstvo aj po tejto stránke stále dopredu.

Medzi ďalších kňazov, ktorí pôsobili v našom chráme patrilo o. Pavol Medvid. Zaobstaral nám základné bohoslužobné predmety

potrebné pre slávenie liturgie ako kalich či kadidlo, nakoľko sme začínali od nuly v prázdnom chráme. V roku 2010 sme s o. Jurajom Baranom po prvýkrát slávili sviatky Paschy a Vianoc. Vtedy veriaci zažili to čaro a videli krásu gréckokatolíckych obradov. O. Vladimír Varga nám zo svojho putovania po Ríme priniesol vzácny olej myro, relikvie a ikonu sv. Mikuláša. Možno aj tu sa práve zrodila myšlienka zasvätiť naše spoločenstvo sv. Mikulášovi. Aj mnohí ďalší kňazi slúžili v našom chráme. Spomeniem o. Kamila Drozda, ktorý pôsobí pri vladykovi, o. Marek Jeník, riaditeľ Katolíckej strednej pedagogickej školy, či o. Milan Lach, teraz už biskup eparchie Parma v USA a iní.

Od roku 2012 slávi v našom chráme sv. liturgie o. Martin Mati. Počas jeho pôsobenia sa naše spoločenstvo rapídne rozrástlo a zveľaďovalo nielen vnútorne ale aj navonok. Zaviedol pravidelné udalosti ako Veľkonočná veselica, Silvestrovská kapustnica, či opekačky spojené

Každý rok sa snažíme, ak to okolnosti dovoľia, aby pozvanie na odpustové slávnosti prijal aj niekto iný. V roku 2017 to bol rímskokatolícky duchovný z Budimíra o. Martin Gnip, o. Vladimír Varga a dominikán fr. Kristián Martin Šalamon.

V tomto roku sme opäť slávili významnú udalosť. Bolo to posvätenie ikonostasu vladikom Milanom Chauturom a vladikom Cyrilom Vasilom. Veľkolepá odpustová slávnosť sa niesla najmä v duchu radosti z dokončeného diela. Práve takéto udalosti nás upevňujú v tom, že to čo robíme, je správne a dávajú nám silu zotrvať v našom poslaní. Okrem toho je tento rok výnimočný aj tým, že z nášho dlhoročného miništranta Mária Kopča sa stal gréckokatolícky bohoslovec a rozhodol sa svoj život zasvätiť Bohu, z čoho máme ako spoločenstvo nesmiernu radosť.

Keďže ide o 10. výročie vzniku, bola by škoda ponechať túto udalosť nepovšimnutou a preto si dovoľím spomenúť, že 9.12.2018

odpust v r. 2017 (zľava o. Vladimír Varga, o. dominikán fr. Kristián Martin Šalamon, o. Martin Gnip, o. Martin Mati)

posvätenie ikonostasu

ikona sv. Mikuláša

relikvia sv. Mikuláša

s Dňom detí a Dňom rodiny. V roku 2014 sa konala prvá odpustová slávnosť, no najvýznamnejšou udalosťou bola rekonštrukcia chrámu v roku 2015 a následná odpustová slávnosť spojená s posvätením zrekonštruovaného interiéru. Slávnostnú svätú liturgiu vtedy slávil vladyka Milan Chatur, ktorý po prvýkrát od vzniku navštívil naše spoločenstvo.

sme slávili výročnú sv. liturgiu. Patrónom nášho spoločenstva je sv. Mikuláš, preto bola liturgia spojená s odpustovou slávnosťou, ktorú slúžil o. Marko Rozkoš, kancelár eparchiálneho úradu a kazateľom bol o. Jozef Miňo, košický protopresbyter. Spoločnou modlitbou sme poďakovali za doterajšie roky a už teraz začali pracovať na ďalšom rozvíjaní spoločenstva.

Ing. Zuzana Antolíková rod. Tomková

Pár slov o futbale

Futbal v Budimíre má tradíciu. O tom nepochybuje nikto. Málokto z Budimírčanov však vie, že v našej obci pôsobí päť futbalových mužstiev. Od „starých“ pánov, cez prípravku, žiakov, dorastencov až k „áčku“. Nie je krajší pohľad na futbalové ihrisko, ako keď je plné futbalistov.

Každá druhá nedeľa v Budimíre sa šesť mesiacov v roku nesie v znamení mužského futbalu. Po excelentnej jari a dlhých a náročných štyroch rokoch sa dostalo „áčko“ Budimíra opäť do V. ligy. Aj keď sme ligu začali katastrofálne vysokou prehrou v Ťahanovciach, mužstvo bojuje a postupne získava dôležité body.

Po minulosezónnej spolupráci s Kyšakovom, sme tento rok spojili dorastenecké mužstvá do jedného s Benecolom Košice. S

Benecolom spolupracujeme aj pri žiakoch a naši chlapci si môžu zahrať aj II. žiacku ligu. V nižších vekových kategóriách je zo strany rodičov a chlapcov zvýšený záujem o futbal. Snažíme sa viesť deti k pohybovej aktivite, vypestovať v nich nadšenie

a radosť z pohybu samotného a lásku k futbalu. Vychovávať a budovať ich osobnosť po športovej i ľudskej stránke, vypestovať v nich princíp fair play. Naučiť ich spolupracovať, komunikovať a disciplína.

Pripomeňme si ešte niekoľko myšlienok P. de Coubertin k otázkam výchovy mladej generácie, ktoré sú nadčasové, a preto aktuálne i dnes: „*Keď vidíte ľahostajné deti, telesne nehybné, buďte si istí, že sú také aj morálne. Ale keď vidíte deti neskrotne aktívne, buďte si istí, že v nich klíči cnosť. Neustále rozvíjaná fyzická aktivita, súťaživý duch, sila a vytrvalosť – to sú cnosti, ktorými disponujú telesne rozvinutí a morálne silní jedinci.*“

Futbal, pre mnohých nezmyselná hra, ľudí spája. A nielen tých na ihrisku, ale aj fanúšikov, rodičov malých futbalistov a určite aj neprajníkov futbalu. No „robiť“ futbal je z roka na rok ťažšie. Nájst ľudí zapálených pre futbal, ktorí neváhajú obetovať svoj voľný čas, je čoraz väčšie úsilie. Ešte ťažšie je nájsť ľudí, ktorí by finančne prispeli na chod klubu. Preto sa im chcem touto formou poďakovať.

Športu zdar a futbalu zvlášť.

Ing. Daniel Bavoľár
Predseda TJ Družstevník Budimír

Povinné čipovanie psov

Od septembra 2018 je na Slovensku zvierá právne zadefinované ako živá bytosť a nie ako vec.

Stanovuje to novela zákona o veterinárnej starostlivosti z dielne Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka, ktorá vstúpila v sobotu 1. septembra do platnosti.

Zavádza tiež povinné čipovanie psov, upravuje farmový chov zvierat a zvyšuje kompetencie štátnej veterinárnej a potravinovej správy.

POVINNÉ ČIPOVANIE PSOV

Majitelia psov budú mať od 1. septembra 2018 povinnosť čipovať psov. Majiteľ psa narodeného pred 31. augustom 2018 ho bude musieť označiť mikročipom najneskôr do 31. novembra 2019.

Psa narodeného pred účinnosťou zákona, ktorého chce vlastník predat' alebo darovať, musí predtým označiť čipom. Psa, ktorý sa narodil po 1. septembri 2018, bude nutné začipovať pred prvou zmenou majiteľa, najneskôr však do 12. týždňa jeho veku.

Čipovanie zabezpečia veterinárni lekári, ktorí budú musieť psa do 24 hodín zaevidovať do Centrálného registra spoločenských zvierat (CRSZ). Majiteľovi za nezačipovanie psa hrozí pokuta 50 eur.

Veterinárny lekár nesmie vykonať žiadne úkony na psovi, ktorý nemá mikročip, inak mu hrozí pokuta až 20-tisíc eur. Výnimkou sú len nevyhnutné prípady v záujme ochrany zdravia psa alebo človeka. Pri zmene majiteľa musí pôvodný vlastník nahlásiť tieto zmeny veterinárovi do 21 dní. Aj úmrtie psa sa musí nahlásiť do 21 dní.

TÝRANIE ZVIERAT

Novela oveľa tvrdšie postihuje týranie zvierat. Pri naša novú klasifikáciu možných spôsobov týrania zvierat a zadefinovanie takzvaného utýrania zvierat, čo pomôže polícii pri obšahovaní takýchto prípadov.

Pod týraním zvierat sa chápe napríklad nedostatok jedla a pitia, štvanie zvierat proti sebe, opustenie zvierat za účelom zbavenia sa ho, spôsobovanie bolesti a podobne. Majitelia zvierat budú za nich niesť v prípade napadnutia človeka aj trestnoprávnú zodpovednosť.

Ochrana zvierat pred týraním sa zvýši aj tým, že sa posilnia právomoci veterinárnych inšpektorov. V prípade dôvodného podozrenia z týrania budú mať veterinárni inšpektori právo vstúpiť na pozemok alebo do obydlija. Na základe podnetu budú môcť v sprievode polície vstúpiť na pozemok majiteľa a zneužívané zvieratá odobrať.

Na základe zákona nebude tiež možné usmrtiť nechcené spoločenské zviera tak, ako to bolo doteraz. Musí mu hľadať náhradnú starostlivosť, ak tak neurobí, poruší zákon a bude mu hroziť pokuta do 800 eur pri fyzickej a až do 20 000 eur pri živnostníkovi alebo právnickej osobe. Usmrtenie spoločenského zvieratá bude môcť vykonať iba veterinár.

MVDr. Zdenko Snítal

DHZ Budimír v roku 2018

Na začiatku tohto roka sme organizovali našu vlastnú členskú schôdzu, kde sme hodnotili predošlý rok a plánovali ten nasledujúci.

Hneď na Veľkú noc sme museli utekať z pohodlia domova, keďže pri starom cintoríne sa upchal kanál a vytápalo celú ulicu. Po našom príchode na miesto už boli aktívni občania, ktorí sa snažili upchať kanál vyčistiť. Zásah prebehol veľmi rýchlo, pozametali a odpratali sme vyplavený odpad a vrátili sme sa späť k rodinám.

Ako čas plynul, zúčastnili sme sa našej prvej súťaže v tomto roku v obci Cestice. Bola to obvodová súťaž, ktorá pozostávala z útoku a štafety. Na súťaži sa zúčastnilo približne 30 družstiev v mužskej kategórii a my sme sa umiestnili na peknom 4. mieste.

Naši hasiči v spolupráci s obcou, ako každý rok, boli nápomocní pri **“Stavaní mája”**, kde ich sprevádzali piesňami speváčky zo skupiny Budzimerčan a Patrik Lukáč na heligónke.

Hneď na to nasledoval v júni **“Piknik v parku”** v rámci podujatia Víkend otvorených parkov a záhrad, kde sme predvádzali hasičskú techniku a vybavenie našim najmenším. Mali možnosť si vyskúšať súťažnú disciplínu CTIF a taktiež striekanie vodou na terč.

Neskôr sme boli požiadaní základnou školou o **účasť na účelových cvičeniach**. V parku sme žiakov oboznámili s hasičským autom a s jeho vybavením. Názorne sme predviedli, ako sa prevažajú zranení na nosidlách a ako záchranári čo dokážeme spoločnými silami urobiť.

Na začiatku leta sme organizovali **“Nočnú hasičskú súťaž”** v Budimíre, na ktorej sa zúčastnilo 17 družstiev. Na súťaži sme ocenili našich aktívne zapájajúcich sa členov. DPO SR ocenilo medailou Patrika Staňa a Lukáša Palečka za príkladnú prácu. Predseda Martin Dancák ocenil Tomáša Palečka za aktívnu prácu v jednotke DHZ obce a Matúša Jurka za šport a výcvik. Taktiež sme sa poďakovali pánovi starostovi, ktorý je nám stále nápomocný a to nielen z verejnej funkcie. Po prvýkrát v histórii organizovania budimírskej nočnej hasičskej súťaže nepršalo a prialo nám počasie, čo sa odzrkadlilo aj na množstve divákov, ktorí sa prišli športovo a kultúrne vyžiť. Nášmu družstvu sa nedarilo, lebo nás zradila technika. Skončili sme na 6. mieste, ale v kategórii PS-8 nad 35 rokov sme obsadili 2. miesto.

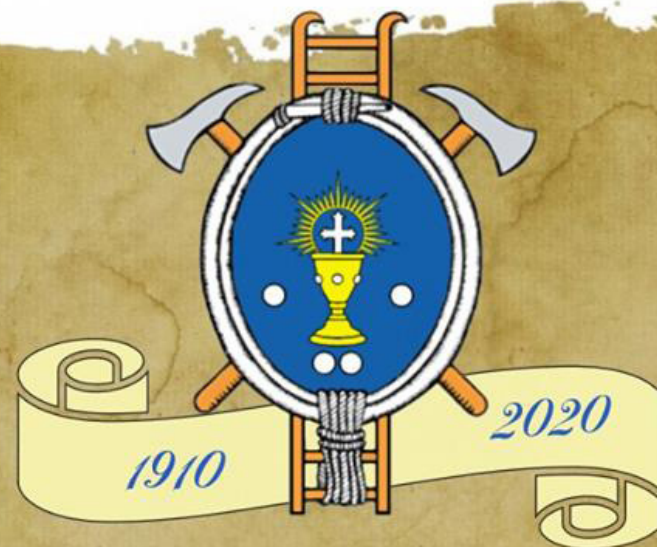
Naše združenie vypomáha aj ostatným združeniam pri zabezpečovaní protipožiarnej hliadky. Tento rok sme boli nápomocní aj na motokrosovom preteku **Cassovia Cup**, ktorý organizuje Moto Team Budimír.

Na konci leta už tradične obec organizovala Deň obce, ktorého sme sa taktiež zúčastnili a dohliadali na protipožiarne opatrenia.

V septembri sme sa zúčastnili **okrskej súťaže v Rozhanovciach**, kde súťažil celý Toryšsko – Ružinský okrsok. Súťažili sme v dvoch kategóriách do 1 600 ccm a nad 1 600 ccm. Tesne pred pódium sme obsadili 4. miesto v kategórii do 1 600 ccm a 5. miesto v kategórii nad 1 600 ccm.

Tomáš Pusta

Viac zo života DHZ Budimír nájdete na našej facebookovej stránke (www.facebook.com/BudimirDHZ)

110. výročie založenia Dobrovoľného hasičského zboru Budimír

Boli ste vy, alebo niekto z vašich príbuzných
a známych dobrovoľným hasičom v Budimíri?

Zúčastňovali ste sa ako žiak/žiačka
hry "Plameň"?

Prosíme o zapožičanie vašich fotografií
na výstavu organizovanú
pri príležitosti 110. výročia založenia zboru.

Ď A K U J E M E !

Fotografie môžete doručiť alebo zoskenované zaslať
predsedovi DHZ Budimír:
martin.dancak90@gmail.com
Mob.: 0908 101 151

Od Tatier k Dunaju 2018

Členom víťazného tímu tohtoročného štafetového behu bol aj Budimírčan Miroslav Fazekáš.

Najväčší štafetový beh na Slovensku od Tatier k Dunaju s dĺžkou 345 kilometrov sa tento rok konal 18. až 19. augusta. Trasa viedla pekným prostredím. Začala v Jasnej v Nízkyh Tatrách a končila na Tyršovom nábreží v Bratislave. Na 1. ročníku v roku 2013 nastúpilo na štart 52 tímov, tentokrát to bolo až 212 tímov. Súťažilo sa vo viacerých kategóriách v 9 až 12-členných tímoch, ktoré reprezentovali rôzne firmy, značky, organizácie a pod. Trať tvorilo 36 úsekov, ktoré boli rôznej dĺžky (7 - 12 km) a náročnosti. Približne 95 % trate viedlo po asfaltových cestách druhej a tretej triedy. Zvyšných 5 % tvorili nespevnené

cesty a cesty prvej triedy.

Na tomto ročníku pretekov Od Tatier k Dunaju zvíťazil tím Active life - EXIsport s časom 23:33:01. Obhájil tak prvenstvo z minulého roka. Viedol ho kapitán Vladimír Šperling. Členmi tímu boli Lukáš Fekete, Štefan Pálfi, Michal Maťašovský, Lukáš Nevařil, Martin Nemec, Peter Maurer, Štefan Nitkulinec, Martin Lipták, Matej Klešč, Vladimír Tóth a Budimírčan Miroslav Fazekáš.

Tím Active life - EXIsport je skupina rekreačných športovcov. Ich poslaním je spájať ľudí vďaka športu a motivovať ich k zdravému

životnému štýlu. Počas roka sa na tieto konkrétne preteky nijako špeciálne nepripravovali. Dátumovo to vychádza vždy koncom augusta, kedy už bežecká sezóna vrcholí. V tom čase už každý z tímu má to svoje odtrénované alebo absolvovaných viacero pretekov. Intenzita tréningu je u každého individuálna. Fungujú spolu celoročne na rôznych podujatiach. Samozrejme, že sa nesústredia len na beh. Väčšina sa spoznala práve vďaka športovej komunite Active life, ktorú na týchto pretekoch aj spoločne reprezentovali. Poznajú sa medzi sebou zhruba štyri roky a sú už zohratá partia. Veľkou motiváciou pre nich bolo obhájiť minuloročné víťazstvo, čo sa aj podarilo. Tím síce nebol úplne totožný s tým minuloročným, ale po víťazstve prahne každý.

Preteky majú organizátori veľmi dobre zvládnuté a doladené všetky „muchy“. Či už sa to týka popisu trás alebo značenia priamo na trati. Samotné preteky začali veľmi dobre. Počas prvých dvanástich úsekov si bežci z víťazného tímu vytvorili náskok približne 15 minút, ktorý po ďalších dvanástich úsekoch ešte navýšili. Oslava víťazstva prebiehala už po ceste. Nasledovali oslavy v cieľi priamo na pódiu. Šampanské bolo všade, tak ako to má byť. Nasledovala však ešte dlhá cesta naspäť do Košíc, kde dorazili v neskorých nočných hodinách. Oslavy pokračovali v utorok na spoločnom behu „Spoznaj Behom Košice – Terasa“.

(Z. K.)

Chutný Cider Opre' od bratov Oprendekovcov dnes poznajú na Slovensku a v Čechách už všetci. Nie každý vie, kde tento poctivý slovenský produkt vznikol.

Gabriel Oprendeck pri svojich cestách Európou rád spoznával nové veci. Jednou z nich bol i nápoj na Slovensku dovtedy nevídaný, cider. Rozhodol sa priniesť ho domov do Budimíra, kde rodina a kamaráti spoločne ochutnávali. Netrvalo dlho, aby sa ku Gabrielovi pridali jeho zručný brat Radoslav, a tak svojpomocne začali spolu vyrábať cider doma.

Na správny cider treba predovšetkým kvalitné jablká. To nebol žiaden problém, keďže budimírsky „zelovoc“ bol po ruke, a tak sa šlo s vozíkom po prvú várku jablák. Prvé pokusy vznikali doma v pivnici, kde sa odšťavovalo na ručnom lise na hrozno. Samozrejme, ako to už býva, prvých zopár pokusov vôbec nevyšlo – buď sa šťava skvasila a pokazila, alebo to jednoducho nechutilo dobre.

Počas dlhých večerov bratia v pivnici experimentovali a vyrábali svoj vlastný cider. Takto sa skúšalo a skúšalo, až pokiaľ sa nepodarilo trafiť tu správnu kombináciu chutí. Potom prišli na rad ostatné veci, ako úpravy receptúry, výber fliaš, etikiet. Neskôr, keď už bol cider Opre' zabehnutý, si Gabriel a Radoslav stanovili nový cieľ – nealkoholickú osviežujúcu limonádu, ktorú sa rozhodli vymyslieť s naším slovenským medom a kombinovať ho s lokálnymi bylinkami. Tento, rovnako úspešný, nápoj dnes môžete poznať pod názvom Mellos. No a kde vznikol? Úplne rovnako, v Budimíre.

Martin Juruš

foto: archív bratov Oprendekovcov

Z činnosti občianskeho združenia

BŠK Viničná v roku 2018

Občianske združenie BŠK Viničná (Starí páni) sa v roku 2018 môže pochváliť bohatou a rozmanitou činnosťou. Tradične sme rok začínali organizovaním **Trojkráľového stolnotenisového turnaja**. Súťaže sa zúčastnilo 19 štartujúcich v 3 kategóriách.

Poradie ženy:

1. Zuzana Šarocká
2. Ľubomíra Čontošová
3. Mária Horvátová

Poradie chlapci do 15 rokov:

1. Jakub Horvat
2. Jakub Tóth
3. Kristián Sedlický

Poradie muži:

1. Ján Gnip
2. Peter Petrašek
3. Martin Porubský

Veľmi úspešná bola aj cyklotúra, ktorej už 7. ročník sa uskutočnil 9.6.2018. **Cyklotúra** viedla po piatich trasách cez okolité dediny s dĺžkami 4,4 km až 43,5 km. Štart aj cieľ cyklotúry bol v Budimíre. Celkovo sa cyklotúry zúčastnilo 39 cyklistov. Počas túry začalo husto pršať, ale nik z účastníkov to nevzdal a všetci absolvovali zvolenú trasu. Najmladšími účastníkmi boli 5-roční - Emka Mlynarčíková a Juraj Andor, najstarším bol Marián Džubara.

pešia púť do Levoče

Futbalový zápas Budimír - Pustyń (Poľsko)

Počas celého roka sme pravidelne organizovali pešie túry a cyklotúry. Boli to túry na Viničnú, túry k vyhliadkovej veži Čerešenka pri Čižaticiach, túry do Kysaku a Obišovci, na Zelený dvor s pokračovaním na Furču. Vydarená bola pešia túra do Slovenského raja cez prielom Hornádu. Vyvrcholením bola pešia púť do Levoče od 6.7. do 8.7.2018, ktorej sa zúčastnilo 10 putujúcich. Účastníci počas troch dní pešo prešli viac ako 90 km. Počas roka sme pravidelne hrali futbal v telocvični v Rozhanovciach a na našom peknom futbalovom ihrisku. Zápas starých pánov sme odohrali so súpermi z okresov Košice, Prešov a Gelnica. V tomto roku sme odohrali aj 2 medzinárodné zápasy so súpermi z Poľskej Pustyne s remízami 4:4 v Poľsku a 3:3 doma v Budimíre. Odohrali sme 19 futbalových zápasov, z toho 10 výhier, 4 prehry a 5 remíz so skóre 49:31.

Ing. Marián Boldižár

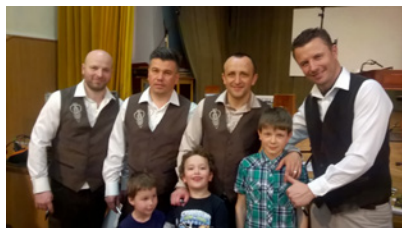
Občianske združenie BŠK Viničná

Môj život s heligónkou

O folklór som sa začal zaujímať v roku 2013, keď som mal 10 rokov. Dedko je členom folklórneho súboru Karička v Družstevnej pri Hornáde a ten ma brával na svoje skúšky, kde som sa začal zoznamovať s folklórnym životom. Tam som spoznal Petra Brutovského, ktorý hrával na hudobnom nástroji heligónka. Veľmi sa mi to páčilo, a tak som raz vyskúšal zahráť na nástroji. Pán Brutovský mi požičal heligónku domov a ja som sa s ňou spoznával, skúšal a skúšal len podľa sluchu. Raz som išiel

s ockom na casting do Železiarika. Bol som prijatý ako žiak 1. ročníka ZUŠ Vlada Urbana v hraní na akordeón a heligónku. Na ZUŠ som sa začal zdokonaľovať v hraní podľa nôt. Po roku som prestúpil na ZUŠ Bernolákova, kde som až dodnes. Hrám na akordeón v cimbalovej muzike Abovčane. Doprevádzam na heligónke detský folklórny súbor Hanička a zúčastňujem sa rôznych súťaží v spievaní a hraní na heligónke, popritom robím hudobný doprovod rôznym súťažiacim na súťažiach, ako je Slávik Slovenska, krajské súťaže, Zahraj, že mi zahraj, taktiež chodím spievať na rôzne akcie, ako Dni obce, rodinné oslavy, tiež chodievam na stretnutia s heligónkarmi po celom Slovensku. V roku 2016 som bol so svojou kamarátkou Alexandrou Brutovskou na castingu v Martine pre súťažnú reláciu Zem spieva, kde sme mali veľký úspech. Z 2000 súťažiacich sme postúpili do 60-ty. Zúčastnili sme sa natáčania v RTVS v Bratislave, no a tam ste nás mohli vidieť v relácii. Účinkovali sme nielen na Slovensku, ale aj v Prahe na festivale Podzimní pohádka, kde

sme sa umiestnili ako laureát tretieho stupňa v duetoch a postúpili sme do Disneylandu pri Paríži. Mojm najväčším úspechom bolo 1. miesto v krajskej súťaži Košice, ako jediný inštrumentalista v hraní na heligónke som postúpil na celoslovenskú súťaž do Habovky, kde som reprezentoval Východoslovenský kraj a umiestnil som sa v striebornom pásme.

Patrik Lukáč

Náučný chodník pre Budimír

Začiatkom jesene postavila Budimírska banda (Naša chyža) náučný chodník za dedinou. Chceli sme urobiť niečo pre všetkých, niečo, o čo sa budeme môcť s deťmi starať a čo prispeje k tomu, aby naša obec bola zas o čosi krajšia, zaujímavejšia.

Nápad na náučný chodník k nám prišiel z viacerých strán. V apríli sme vďaka odporúčaniu a podpore pani Adely Szamosiovej napísali žiadosť o grant na Nadáciu EPH, ktorej ďakujeme za to, že nám verila a náš projekt podporila.

V lete sme s deťmi chodili na prechádzku na turistický chodník, ktorý pred letom otvoril obecný úrad. Premýšľali sme, zbierali inšpiráciu na internete, spravili anketu na Facebook-u, aby bol náučný chodník urobený podľa predstáv nás všetkých. Tabule sme chceli spracovať tak, aby boli pútavé pre malé deti aj pre dospelých, s veľa obrázkami a interaktívnymi prvkami. Výsledkom sú tri infotabule

– o odpadoch, o zvieratách a o rastlinách - a bosonohý zmyslový chodník.

Obovskou pomocou bol dar vo forme väčšiny potrebného materiálu, zvyšok sme dokúpili z grantových prostriedkov. Dali sme spraviť peknú grafiku a vytlačiť kvalitné tabule, ktoré vydržia zopár rokov. Najťažšie bolo vymyslieť, aby tabule boli osadené pevne a bezpečne. Tento projekt nás veľa naučil, mnoho vecí sme robili po prvýkrát, ale vďaka odhodlaniu sme zvládli aj debaty o čo najekologickejšom spracovaní či správnom betónovaní. ☺

Za pomoc ďakujeme mnohým z vás, našich susedov – za nápady, podporu, pomoc s výberom materiálov, dodávateľov aj za pracovité ruky pri samotnej stavbe. Ešte chýba doladiť pár detailov, ale už teraz sa tešíme, ako tam s deťmi od jari budeme pravidelne chodiť a starať sa o náš aj váš chodník. Budeme sa tešiť, keď sa tam stretneme.

*Žofia Téplická
Naša chyža*

Nepočuli ste posledné oznámenie obecného rozhlasu?
Na novom čísle +421 948 694 672 si ho môžete vypočuť znovu.

Zberný dvor

Prevádzková doba

Piatok: 08.00 - 12.00 hod., 13.00 - 15.00 hod.

Sobota: 08.00 - 12.00 hod.

Váš reklamný priestor...

Ak máte záujem spropagovať alebo predstaviť svoju firmu, živnosť alebo služby minimálne tisícke čitateľom a zároveň aj potenciálnym zákazníkom, neváhajte a predplaťte si inzerciu na reklamnej stránke už v ďalšom čísle „Nových Budimírskych Časov“.

Detaily a cenu inzercie dohodnete na obecnom úrade
alebo e-mailovej adrese: budimirskecas@gmail.com